Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту культури і мистецтв
_____ Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
Виробнича практика

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність 025 Музичне мистецтво

освітня програма Музичне мистецтво
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією
НН інституту культури і мистецтв
«31» серпня 2023 р.
Голова
_____ Олександр РУДЕНКО

Суми – 2023

Розробники:

Тарапата-Більченко Лідія Григорівна – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва;

Гавриленко Юлія Даріушівна – викладач кафедри хореографії та музичного мистецтва;

Єрьоменко Андрій Юрійович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва;

Корякін Олексій Олексійович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування;

Фоломєєва Наталія Аркадіївна – кандидат педагогічних наук, доцент доцент кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування.

Розроблено на основі «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка», ухваленого рішенням вченої ради університету (протокол № 11 від 29.05.2023 року) та відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол №10 від 27.04.2020 року).

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва (протокол №8 від 29.06.2023 року) та кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування (протокол №1 від 29.08.2023).

Завідувач кафедри хореографії та музичного мистецтва
доктор педагогічних наук, професор _____ Ольга ЄРЕМЕНКО

Завідувач кафедри сценічного мистецтва, естради
та методики режисерування,
кандидат педагогічних наук, доцент _____ Олексій КОРЯКІН

1. Мета практики

Освітньо-професійною програмою підготовки фахівців за спеціальністю 025 Музичне мистецтво першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженою Вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (протокол № 10 від 27.04.2020 р.), передбачено виробничу практику в обсязі 12 кредитів (360 годин).

Вимоги до освітньої та професійної кваліфікації випускників визначають мету та завдання виробничої практики. Практична підготовка бакалаврів музичного мистецтва спрямована на формування у них тих фахових компетентностей, які дозволять успішно здійснювати професійну діяльність у галузі музичного виконавства.

Рівень теоретичної та практичної підготовки випускників має відповідати кваліфікації «Бакалавр музичного мистецтва». ОПП забезпечує індивідуальну траєкторію навчання здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Фахова підготовка здійснюється за такими напрямками:

- Артист-вокаліст-соліст. Артист вокального ансамблю. Керівник вокального ансамблю.
- Артист-вокаліст-соліст. Артист естрадного вокального ансамблю. Керівник естрадного вокального ансамблю.
- Звукорежисер естрадних концертних заходів.
- Диригент хору. Артист хору.
- Артист-інструменталіст. Концертмейстер.
- Артист-інструменталіст. Артист оркестру (ансамблю). Диригент оркестру (ансамблю).

Відповідно до освітньо-професійної програми у процесі фахової підготовки формуються такі загальні компетентності: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2); вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4); навички міжособистісної взаємодії (ЗК 6); здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 7); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 8); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК 11); здатність виявляти ініціативу та підприємливість (ЗК 13); навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 14); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 15); здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 16);

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у контексті культури (ЗК 17).

Відповідно до освітньо-професійної програми 025 «Музичне мистецтво» у випускника бакалаврату формуються такі фахові компетентності: ФК 1 – здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; ФК 2 – здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності; ФК 3 – здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва; ФК 4 – здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; ФК 5 – здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва; ФК 6 – здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності; ФК 9 – здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу; ФК 11 – здатність оперувати професійною термінологією; ФК 13 – здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків; ФК 14 – здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності; ФК 15 – здатність здійснювати лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва; ФК 16 – здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці; ФК 18 – здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці; ФК 19 – здатність інтегрувати професійні знання, уміння і навички та використовувати їх у процесі виконавської інтерпретації музичних творів відповідно до їх стильових особливостей; ФК 20 – здатність ефективно використовувати музично-технічні засоби у педагогічній та виконавській діяльності.

Програма виробничої практики для напрямку підготовки «Фортепіано» спрямована на формування:

- здатності здійснювати виконавську діяльність як соліста-інструменталіста та концертмейстера*;*
- здатності здійснювати репетиційну роботу із солістами-вокалістами, солістами-інструменталістами, вокальними ансамблями та хоровими колективами у якості концертмейстера;
- здатності практично використовувати набуті знання та вміння у культурно-просвітницькій діяльності відповідно до вимог сучасних мистецьких закладів.

Програма виробничої практики для напрямку підготовки «Духові інструменти» спрямована на формування:

- здатності здійснювати виконавську діяльність як соліста інструменталіста та артиста/диригента оркестру (ансамблю);
- здатності здійснювати диригентську діяльність на базі професійних знань та навичок керівництва музичним колективом;
- виконавської культури та технічної майстерності як артиста/диригента оркестру (ансамблю).
- здатності організаційної та творчої роботи з оркестром під час диригентської діяльності.

Програма виробничої практики для напрямку підготовки «Естрадний спів» спрямована на формування:

- здатності здійснювати виконавську діяльність як естрадного соліста-вокаліста та артиста естрадного вокального ансамблю*;*
- здатності здійснювати репетиційну роботу з естрадними вокальними ансамблями у якості керівника;
- здатності практично використовувати набуті компетенції у культурно-просвітницькій діяльності відповідно до вимог сучасних мистецьких закладів.

Програма виробничої практики для напрямку підготовки «Звукорежисура естрадних концертних заходів» спрямована на формування:

- здатності здійснювати звукорежисерську діяльність як звукорежисера естрадних концертних заходів*;*
- здатності здійснювати репетиційну роботу з естрадними солістами-вокалістами та естрадними вокальними ансамблями у якості FOH-звукорежисера та моніторного зввукорежисера;
- здатності практично використовувати набуті компетенції у культурно-просвітницькій діяльності відповідно до вимог сучасних мистецьких закладів.

Програма виробничої практики для напрямку підготовки «Хорове диригування» спрямована на формування:

- здатності здійснювати виконавську діяльність як хормейстер*;*
- здатності здійснювати репетиційну роботу із солістами-вокалістами, солістами-інструменталістами, вокальними та хоровим ансамблями, хоровими колективами у якості диригента;

- здатності практично використовувати набуті знання та вміння у культурно-просвітницькій діяльності відповідно до вимог сучасних мистецьких закладів.
- здатності організаційної та творчої роботи з хоровим колективом під час диригентської діяльності.

2. Передумови для проходження практики

Передумовою проходження виробничої практики **для напрямку підготовки «фортепіано»** є опанування таких дисциплін, як: «Фах», «Концертмейстерський клас», «Сценічно-виконавська майстерність», «Виконавська інтерпретація», комплексу музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін, які формують систему інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики та виконавства.

Передумовою проходження виробничої практики **для напрямку підготовки «Духові інструменти»** є опанування таких дисциплін, як: «Фах», «Диригування», «Виконавська інтерпретація», «Основи сценічно-виконавської майстерності», «Робота з оркестром народних/духових інструментів», «Інструментування», «Читання оркестрових партитур».

Передумовою проходження виробничої практики **для напрямку підготовки «Естрадний спів»** опанування таких дисциплін, як: «Фах», «Джазовий спів», «Естрадно-джазовий вокальний ансамбль», «Сценічна пластика та рух, грим та візаж», комплексу музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін, які формують систему інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики та виконавства.

Передумовою проходження виробничої практики **для напрямку підготовки «Звукорежисер естрадних концертних заходів»** опанування таких дисциплін, як: «Фах», «Звукорежисура естрадних концертних програм», «Звукорежисура культурно-масових заходів», «Звукорежисура відкритих просторів та закритих приміщень», комплексу музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін, які формують систему інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики та виконавства.

Передумовою проходження виробничої практики **для напрямку підготовки «хорове диригування»** є «Фах», «Виконавська інтерпретація», «Читання хорових партитур», «Поліфонія», «Аналіз музичних творів», «Хорознавство», «Робота з хором», а також комплекс музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін, які формують систему інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики та виконавства.

Базою виробничої практики студентів спеціальності 025 Музичне мистецтво (спеціалізація «фортепіано») є Сумська обласна філармонія https://art.sspu.edu.ua/images/2019/11/19/dogovir_pro_praktiku_8911c.pdf (договір № 50 від 25.02.2019 року), Сумський академічний театр драми та музичної комедії імені М. С. Щепкіна, міські / сільські / районні будинки культури, а також Навчально-науковий інститут культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Загальну організацію, проведення і контроль з усіх видів практичної підготовки, а також зв'язок із базами практик забезпечує завідувач навчальної та виробничої практик Університету. Безпосередню організацію і проведення окремих видів практики, а також зв'язок з базами спеціальних практик забезпечують кафедри, відповідальні за організацію і проведення практичної підготовки. Методичне керівництво практиками здійснюють керівники практик, методисти з фаху. Безпосередніми керівниками практики є провідні викладачі кафедри хореографії та музичного мистецтва; кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування.

Організація виробничої практики відбувається згідно «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», ухваленого рішенням вченої ради університету (протокол № 11 від 29.05.2023 року) та навчального плану підготовки бакалавра за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Діяльність студента-практиканта у період проходження виробничої практики є аналогом професійної діяльності артиста / артиста оркестру / концертмейстера / диригента / звукорежисера та відповідає структурі і змісту репетиційної та виконавської діяльності у мистецькому закладі чи закладі мистецької освіти. Діяльність студента-практиканта визначається правилами внутрішнього трудового розпорядку і графіком роботи закладу, здійснюється під керівництвом методиста. Щоденна робота студента-практиканта полягає у виконанні узгодженого індивідуального плану практики.

3. Підсумкові результати навчання

Знання: основ виконавської діяльності та виконавської культури, критеріїв музичного виконавства. **Уміння:** здійснювати виконавську діяльність, демонструвати артистизм, майстерність володіння голосом/інструментом у сфері виконавства.	**ПРН 1**	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.
Знання: основ виконавської та репетиційної діяльності у якості ансамбліста. **Уміння:** здійснювати репетиційну та концертну діяльність в контексті ансамблевої гри.	**ПРН 2**	Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

Знання: методів удосконалення виконавської майстерності. **Уміння:** вдосконалювати власну виконавську майстерність як артиста вокаліста/інструменталіста та диригента/концертмейстера.	**ПРН 3**	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.
Знання: змісту та засобів художньої інтерпретації музичного твору. **Уміння:** відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	**ПРН 5**	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
Знання: змісту виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. **Уміння:** демонструвати музично-аналітичні інтерпретаційні навички у процесі музичного виконавства.	**ПРН 8**	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
Знання: змісту категорій музичного мистецтва. **Уміння:** оперувати термінами в процесі викладання музичних дисциплін у ВНЗ. **Комунікація:** застосування термінології музичного мистецтва у процесі комунікації.	**ПРН 12**	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
Знання: теоретичного та методичного змісту прийомів та методів викладання музичних дисциплін. **Уміння:** застосовувати знання з теорії та методики музичного мистецтва у практичній викладацькій діяльності. **Комунікація:** взаємодія з учнем у процесі здійснення викладацької діяльності.	**ПРН 14**	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на фортепіано.
Знання: фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти **Уміння:** здійснювати виконавську діяльність у межах визначених адміністративних та фінансових умов.	**ПРН 16**	Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.
Знання: умов та можливостей використання технічних засобів у процесі виконавської діяльності. **Уміння:** використовувати технічні засоби у процесі сценічного виконання музичних творів.	**ПРН 18**	Використовувати технічні засоби у процесі сценічного виконання музичних творів з метою поглиблення їх художнього змісту.
Знання: методики організації та проведення репетиційного процесу. **Уміння:** самостійно здійснювати та організовувати репетиційну роботу для підготовки концертних номерів. **Комунікація:** взаємодія та комунікація із солістами-вокалістами, солістами-інструменталістами , ансамблями та хоровими колективами	**ПРН 19**	Організовувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки концертних номерів.
Знання: етичних норм взаємодії та комунікації. **Уміння:** здійснювати комунікацію з солістами-вокалістами та інструменталістами, викладачами, студентами. **Комунікація:** взаємодія та комунікація у сфері музичного мистецтва та педагогіки.	**ПРН 21**	Демонструвати толерантне ставлення до загальнолюдських, національних, особистісних, мистецьких цінностей.
Знання: змісту продуктивних форм взаємодії в закладі сфери культури і мистецтва. **Уміння:** вибудовувати стосунки співробітництва, реалізовувати взаємодію та діалог. **Комунікація:** взаємодія з керівництвом, підлеглими, колегами, студентами	**ПРН 23**	Здатність до співробітництва, діалогу та реалізації продуктивних форм взаємодії у мистецькому закладі.

Знання: змісту музичного мистецтва, мистецьких цінностей, естетичних ідеалів та національної свідомості. **Уміння:** розвивати мистецькі цінності, демократичні та естетичних ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість засобами музичного мистецтва. **Комунікація:** сценічна взаємодія зі слухачами та іншими артистами, педагогічна взаємодія зі студентами.	**ПРН 25**	Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

У результаті проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти мають:

- демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння музичним інструментом на належному фаховому рівні під час сольної та концертмейстерської/диригентської виконавської діяльності;

- володіти методикою репетиційної роботи із солістами-вокалістами, солістами-інструменталістами, вокальними ансамблями та хоровими колективами у процесі диригентської/концертмейстерської діяльності;

- здійснювати виконавську інтерпретацію музичних творів відповідно до їх жанрово-стильового та художньо-образного контексту;

- застосовувати музично-теоретичні знання та практичні вміння у фаховій виконавській, диригентській, концертмейстерській та культурно-просвітницькій діяльності.

Показниками діяльності практикантів, що враховуються при оцінці результатів практики також є:

- повнота та якість виконання плану практики;

- ставлення до професійної діяльності (творчий підхід до виконання завдань, прагнення оволодіти професійними вміннями та навичками, рівень активності, самостійності, стиль взаємовідносин…);

- характеристика та оцінка діяльності безпосереднім керівником практики;

- сукупність компетенцій отриманих здобувача вищої освіти у результаті практики та відображених у звітній документації;

- повнота та правильність оформлення звітної документації.

Оцінка за виробничу практику магістранта виставляється у залікову книжку та у заліково-екзаменаційну відомість. Магістрант, робота якого визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з університету.

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	**A**	**відмінно** здобувач вищої освіти повністю виконав індивідуальний план практики; виявив творчий підхід до виконання виконавських завдань; відмінно оволодів професійними вміннями та навичками; виявив високий рівень активності та самостійності; вчасно подав звітну документацію
85-89	**B**	**добре** здобувач вищої освіти повністю виконав індивідуальний план практики; має сформовані практичні виконавські/ диригентські/концертмейстерські/звукорежисерські уміння; вчасно подав звітну документацію, однак не виявив достатньої самостійності, або ж має певні зауваження методиста щодо якості виконання однієї з практичних складових
75-84	**C**	**добре** здобувач вищої освіти виконав переважну більшість завдань індивідуального плану практики; має сформовані основні виконавські/концертмейстерські/диригентські/звукорежисерські уміння, вчасно подав звітну документацію, однак має зауваження методиста щодо якості виконання однієї з практичних складових
65-74	**D**	**задовільно** здобувач вищої освіти виконав основні завдання індивідуального плану практики; має задовільний рівень практичних виконавських/концертмейстерських/диригентських/звуккорежисерських умінь; має зауваження методиста щодо якості виконання практичних складових та правильності оформлення звітної документації
60-64	**E**	**задовільно** здобувач вищої освіти виконав частину завдань індивідуального плану практики; у достатній мірі опанував практичні виконавські, концертмейстерські/диригентські/звукорежисерські навички, однак має зауваження методиста щодо якості виконання практичних завдань, своєчасності та правильності оформлення звітної документації
35-59	**FX**	**незадовільно** здобувач вищої освіти не виконав більшість завдань індивідуального плану роботи; недостатньо володіє практичними навичками; має суттєві зауваження методиста щодо якості виконання практичних завдань, своєчасності та правильності оформлення звітної документації
1-34	**F**	**незадовільно** здобувач вищої освіти , який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з університету

6. Програма практики

6.1. Напрямок підготовки «Фортепіано»

Виробнича практика за спеціалізацією «Фортепіано» має комплексний характер та **поділяється на дві складові: концертно-виконавську та концертмейстерську**.

Виробнича практи**ка** передбачає ознайомлення практикантів із методами та формами організації діяльності сучасного мистецького закладу. У результаті проходження практики здобувачі вищої освіти мають знати*:* основи організації репетиційної та виконавської діяльності; особливості планування роботи та організації концертних виступів артиста-інструменталіста та концертмейстера.

Під час виробничої практики здобувач вищої освіти має виконати такі завдання:

- ознайомитись з діяльністю мистецького закладу: репертуарним планом, змістом концертних заходів, переліком творчих колективів та солістів;
- відвідати репетиції та вивчити досвід провідних фахівців щодо організації та проведення виконавської і концертмейстерської діяльності (не менше 4 репетицій);

Концертно-виконавська складова спрямована на формування виконавської компетентності випускника як артиста-інструменталіста та концертмейстера. Практика залучає студентів до культурно-просвітницької діяльності, дозволяє декларувати засобами музичного мистецтва загальнолюдські цінності та естетичні ідеали.

Під час концертно-виконавської практики здобувач вищої освіти має здійснювати концертні виступи як соліст (за можливості – ансамбліст, концертмейстер). Форми виступу: сольний концерт; концерт-лекція, участь з окремими творами у тематичному концерті, фестивалі, конкурсі). Чисельність виступів обумовлюється складністю програми та узгоджується з методистом.

У звіт подається перелік концертних виступів із зазначенням дати, місця, програми, форми виступу (сольно, в ансамблі чи в якості концертмейстера). Для високої оцінки концертно-виконавської практики слід надати перелік виступів за весь термін навчання.

Концертмейстерська складова спрямована на удосконалення практичних умінь репетиційної роботи з солістами-інструменталістами, солістами-вокалістами та хоровими колективами.

Здобувач вищої освіти має провести у якості концертмейстера два заняття з інструменталістами (скрипка, флейта, труба тощо), а також два заняття з вокалістами чи хоровими колективами.

У звіт подаються перелік занять із зазначенням дати, класу викладача, прізвища студента та програми.

6.2. Напрямок підготовки «Естрадний спів»

Виробнича практика за напрямком підготовки «Естрадний спів» має комплексний характер і передбачає ознайомлення практикантів із методами та формами організації діяльності сучасного мистецького закладу. У результаті проходження практики здобувачі вищої освіти – майбутні естрадні співаки мають закріпити на практиці: основи організації репетиційної та виконавської діяльності; особливості планування роботи та організації концертних виступів естрадного артиста-вокаліста.

Під час виробничої практики здобувачі вищої освіти мають виконати такі завдання:

- ознайомитись з діяльністю мистецького закладу: репертуарним планом, змістом концертних заходів, переліком творчих колективів та солістів;
- відвідати репетиції та вивчити досвід провідних фахівців щодо організації та проведення репетиційної діяльності (не менше 4 репетицій, методичний аналіз однієї з яких оформити письмово);
- відвідати концертні заходи та вивчити досвід провідних фахівців щодо організації та проведення концертних заходів (не менше 4 концертних вступів (естрадних номерів), методичний аналіз одного з яких оформити письмово);
- провести відкриту репетицію (не менше однієї) та здійснити концертні виступи як соліст або у складі естрадного вокального ансамблю (не менше одного концертного виступу, самоаналіз якого оформити письмово). Форми виступу: сольний концерт; концерт-лекція, участь з окремими концертними номерами у тематичному концерті, фестивалі, конкурсі). Чисельність виступів обумовлюється складністю програми та узгоджується з методистом.

У звіті з виробничої практики подається перелік відвіданих та проведених концертних виступів із зазначенням дати, місця, програми, форми виступу (сольно, в ансамблі).

6.3. Напрямок підготовки «Звукорежисура»

Виробнича практика за напрямком підготовки «Естрадний спів» має комплексний характер і передбачає ознайомлення практикантів із методами та формами організації діяльності сучасного мистецького закладу. У результаті проходження практики здобувачі вищої освіти – майбутні

звукорежисери естрадних концертних заходів мають закріпити на практиці: основи організації звукорежисури репетиційної та концертної діяльності; особливості планування роботи та організації звукорежисури концертних виступів в умовах сучасного мистецького закладу.

Під час виробничої практики здобувачі вищої освіти мають виконати такі завдання:

- ознайомитись з діяльністю мистецького закладу: репертуарним планом, змістом концертних заходів, переліком творчих колективів та солістів, музично-технічним комплексом мистецького закладу (аналіз складу музично-технічного комплексу оформлюється письмово);
- відвідати репетиції та вивчити досвід провідних фахівців щодо організації та проведення репетиційної діяльності (не менше 4 репетицій, методичний аналіз однієї з яких оформити письмово);
- відвідати концертні заходи та вивчити досвід провідних фахівців щодо організації та проведення концертних заходів (не менше 4 концертних вступів (естрадних номерів), методичний аналіз одного з яких оформити письмово);
- провести відкриту репетицію (не менше однієї) в якості FOH-звукорежисера (моніторного звукорежисера або асистента звукорежисера) та здійснити звукорежисуру концертного виступу (не менше одного концертного виступу, самоаналіз якого оформити письмово). Чисельність концертних номерів, зваукорежисуру яких здійснює здобувач вищої освіти під час проходження практики обумовлюється складністю художньо-технічних завдань звукорежисури та узгоджується з методистом.

У звіті з виробничої практики подається перелік відвіданих та режисованих концертних виступів із зазначенням дати, місця, програми, форми виступу (сольно, в ансамблі).

6.4. Напрямок підготовки «Духові інструменти»

Виробнича практика за спеціалізацією «Духові інструменти» має комплексний характер та **поділяється на дві складові: концертно-виконавську та диригентську**.

Виробнича практика передбачає ознайомлення практикантів із методами та формами організації діяльності сучасного мистецького закладу. У результаті проходження практики здобувачі вищої освіти мають знати**:** основи організації репетиційної та виконавської діяльності; особливості планування роботи та організації концертних виступів артиста-інструменталіста та диригента.

Під час виробничої практики здобувач вищої освіти має виконати такі завдання:

- ознайомитись з діяльністю мистецького закладу: репертуарним планом, змістом концертних заходів, переліком творчих колективів та солістів;
- відвідати репетиції та вивчити досвід провідних фахівців щодо організації та проведення виконавської і диригентської діяльності (не менше 4 репетицій);

Концертно-виконавська складова спрямована на формування виконавської компетентності випускника як артиста-інструменталіста. Під час концертно-виконавської практики здобувач вищої освіти має здійснювати концертні виступи як соліст (за можливості – ансамбліст). Форми виступу: сольний концерт; концерт-лекція, участь з окремими творами у тематичному концерті, фестивалі, конкурсі). Чисельність виступів обумовлюється складністю програми та узгоджується з методистом.

У звіт подається перелік концертних виступів із зазначенням дати, місця, програми, форми виступу (сольно або в ансамблі). Для високої оцінки концертно-виконавської практики слід надати перелік виступів за весь термін навчання.

Диригентська складова спрямована на удосконалення практичних умінь роботи з оркестром/ансамблем духових інструментів. Студент-практикант має відвідати чотири репетиції оркестрів або ансамблів провідних мистецьких закладів, провести у якості диригента одне заняття з оркестром/ансамблем духових інструментів.

У звіт подаються перелік занять із зазначенням дати, класу викладача, прізвища студента та програми.

6.5. Напрямок підготовки «Хорове диригування»

Виробнича практика за спеціалізацією «Хорове диригування» має комплексний характер та **поділяється на дві складові: концертно-виконавську та диригентську**.

Виробнича практика передбачає ознайомлення практикантів із методами та формами організації діяльності сучасного мистецького закладу. У результаті проходження практики здобувачі вищої освіти мають знати: основи організації репетиційної та виконавської діяльності; особливості планування роботи та організації концертних виступів хорових колективів та ансамблів.

Під час виробничої практики здобувач вищої освіти має виконати такі завдання:

- ознайомитись з діяльністю мистецького закладу: репертуарним планом, змістом концертних заходів, переліком творчих колективів та солістів;

- відвідати репетиції та вивчити досвід провідних фахівців щодо організації та проведення виконавської і диригентської діяльності (не менше 4 репетицій);

Концертно-виконавська складова спрямована на формування виконавської компетентності випускника як хормейстера. Під час концертно-виконавської практики здобувач вищої освіти може здійснювати концертні виступи як диригент або здійснювати репетиційну підготовку хорового колективу до концертної діяльності як хормейстер. Форми виступу: проведення генеральної репетиції хорового колективу або ансамблю, участь в концертній діяльності хорового колективу або ансамблю як соліст хору, концерт-лекція, участь з окремими творами у тематичному концерті, фестивалі, конкурсі. Чисельність виступів обумовлюється складністю програми та узгоджується з методистом.

У звіт подається форма виступів із зазначенням дати, місця, програми (сольно або в ансамблі).

Диригентська складова спрямована на удосконалення практичних умінь роботи з хоровим колективом або ансамблем. Студент-практикант має відвідати чотири репетиції хору або ансамблів провідних мистецьких закладів, провести у якості диригента одне заняття з хоровим колективом або ансамблем.

У звіт подаються перелік занять із зазначенням дати, класу викладача, прізвища студента та програми.

7. Звіт про проходження практики

По закінченні терміну практики студенти звітують про виконання програми практики на кафедрі. Звітна документація подається на рецензування керівникам практики протягом перших 3 днів після закінчення практики.

Звіт повинен містити:

- інформацію про місце проходження практики, її терміни;

- опис концертної діяльності мистецького закладу (репертуар, творчі колективи, афіша)*;*

- анотації відвіданих репетицій та концертів *(не менше чотирьох);*

- перелік власних концертних виступів із зазначенням дати, місця, програми та форми виступу (сольно, чи в якості концертмейстера);

- перелік творів, вивчених у якості концертмейстера*;*

- пропозиції щодо удосконалення змісту та форми проведення практики.

Обов'язки студента у період проходження практики: складання та погодження з методистом індивідуального плану роботи; своєчасне виконання усіх видів робіт, передбачених програмою практики; звітування про результати практики у визначеній програмою формі.

Обов'язки керівників переддипломної практики.

Відповідальний методист здійснює загальне керівництво практикою і виконує такі функції: організація та проведення настановчих і підсумкових конференцій; забезпечення розподілу методистів; здійснення контролю за проведенням практики; складання загального звіту про проходження практики магістрантами.

Методист здійснює безпосереднє керівництво практикою і виконує такі функції: затвердження індивідуальних планів магістрантів, контроль за їх виконанням; забезпечення групової та індивідуальної методичної роботи з магістрантами; аналіз звітної документації магістранта; прийняття заліку з практики та виставлення підсумкової оцінки у відомість та залікову книжку.

Звітна документація збирається керівником практики та зберігається на кафедрі протягом одного року після закінчення студентом університету.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка. https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/polozhennya_pro_praktichnu_pidgotovku_zdobuvachiv__dc8df.pdf

Допоміжні:

1. Валькевич Р.А. Сценічно-виконавська майстерність: навчально-методичний посібник для студентів мистецьких факультетів. Кіровоград: РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2015.
2. Вовкун В.В. Мистецтво звукорежисури масових видовищ : підручник. Київ : НАКККіМ, 2015. 356 с.
3. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): підручник для вищих та середніх муз. навч. закладів. Київ: Муз. Україна, 2004. 290 с.
4. Десятник Г.О., Бадіон С.В. Професія: звукорежиссер : тексти лекцій. Київ, Інститут журналістики КНУ, 2019. 69 с.

5. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: автореф. дис. … канд. мистецтвознавства, 17.00.03. ХДУМ ім. І. П. Котляревського. Харків, 2008. 16 с.
6. Жайворонок Н. Б. Музичне виконавство як феномен музичної культури: автореф. дис…. канд. мистецтв. 17.00.01. КНУКіМ. Київ, 2016.
7. Калініченко І. О., Тарапата-Більченко Л.Г., Зуєв С.П. Психофізіологічні аспекти сценічного хвилювання. *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя*: збірник наукових праць. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. С. 335–340.
8. Катрич О. Стильові аспекти музично-виконавської інтерпретації. *Науковий вісник НМАУ імені П.І. Чайковського*. Київ: НМАУ, 2000. Кн. 4. С. 59–65.
9. Кононов С.П. Основи звукотехніки: *навчальний посібник*. Вінниця: ВДТУ, 2001. 70 с.
10. Корякін О.О. Звукорежисерський аналіз музичних творів: *методичні рекомендації*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 44 с.
11. Корякін О.О. Прийоми використання штучної реверберації у сучасній звукорежисурі. *Вісник КНУКіМ.*, 2021. №45. С. 93–99.
12. Котляревська О. І. Варіативний потенціал музичного твору: культурологічний аспект інтерпретування: автореф. дис… канд. мистецт-ва; 17.00.03. Київ: НМАУ ім.П.І.Чайковського, 1996. 19 с.
13. Макаренко Г. Г. Творчість диригента: естетико-мистецтвознавчі виміри. Київ: Факт, 2005. 326 с.
14. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01. Київ, 2007. 19 с.
15. Прохорова Л. В. Українська естрадна вокальна школа: *навчальний посібник.* Вінниця, 2006. 345 с.
16. Рябуха Н.О. Виконавська інтерпретація як метод пізнання музичного твору. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*: зб. наук. праць. Харків, 2009. № 16. С. 135–142.
17. Самая Т. В. Базові засади естрадного мистецтва. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. пр. 2012. Вип. 21. Київ: Міленіум, С. 219–226.
18. Сирятська Т.О. Виконавська інтерпретація в аспекті психології музикантаартиста: дис. … канд. мистецтв. за спец. 17.00.03 – Музичне мистецтво. ХДУМ імені І. П. Котляревського. Харків, 2008.
19. Стахевич О.Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2013. 176 с.

20. Фоломєєва Н.А. Виконавська майстерність естрадного співака: *навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спец. 025 Музичне мистецтво.* Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 169 с.
21. Фоломєєва Н.А. Оволодіння естрадними техніками звуковидобування у процесі професійної підготовки: *методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальностей 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) та 025 Музичне мистецтво*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 56 с.
22. Фоломєєва Н.А. Опанування вокально-виконавських прийомів у класі естрадного співу: *методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти спеціальностей 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) та 025 Музичне мистецтво*. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 60 с.
23. Фоломєєва Н.А. Фахова підготовка студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. Київ: ІПТО НАПН України, 2017. Випуск 13. С. 93–98.
24. Koryakin Olexiy. Use of multimedia technologies in the process of training of future bachelors of musical art. *Open educational E-environment of modern university*. 2018. № 5. URL: http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/136/227#.XCc_Lh8ufDc
25. Folomieieva N. Use of vocal techniques in vocal class in the process of professional training. *Knowledge. Education. Law. Management*. № 3 (23), 2018. P. 190 – 199.
26. Folomieieva Natalya. Method of use of technical tools and software in the processes of professional training of future artist - vocalist. *Open eeducational E-environment of modern university.* № 5 (2018). URL: http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/137/238#.XCc92B8ufDc